

Armağan Güneş¹

Makale Alma: 03 Mayıs 2015

Makale Kabul: 22 Haziran 2015

Özet

Bu çalışmanın amacı, üstün yetenekli öğrencilerin tanılanmasında, aday gösterme sürecinde görev alan sınıf öğretmenlerinin, üstün yetenekliler eğitimine ilişkin öz-yeterliklerinin ve tutumlarının belirlenmesidir. Tarama modelinde yapılan bu çalışmada, Diyarbakır İlinde 2014-2015 öğretim yılında küme örnekleme metoduna göre belirlen 19 ilkokul örneklem olarak alınmıştır. Bu okulların 2.3.4.sınıflarında görev yapan 222 sınıf öğretmenine ulaşılmıştır. Üstün Yetenekliler Eğitimine İlişkin Öz-yeterlik Ölçeği (ÜYEÖÖ) ve Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öğretmen Tutum Ölçeği (ÜYETÖ) ile alınan veriler, SPSS 18 programında değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular ışığında sınıf öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puan ortalamalarının orta düzeyin üstünde olduğu ($\bar{X}=3.80$) ve cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür ($p>.05$). Ayrıca, sınıf öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin öz-yeterlik puan ortalamalarının orta düzeyin üstünde olduğu ($\bar{X}=3.43$), sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin öz-yeterlik puanları ile yalnızca üstün yeteneklilere ilişkin tutum ölçeği alt boyutu olan üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutunda bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir ($r=.15$).

Anahtar Kelimeler

üstün yetenekliler eğitimine ilişkin tutum, üstün yetenekliler eğitimine ilişkin öz-yeterlik, sınıf öğretmeni

Gün geçtikçe daha da karmaşık hale gelen dünyamızda, bir süreci takip etmek ve devamını sağlamak kurumlar açısından da gittikçe zorlaşmaktadır. Sosyal yapı içerisinde herhangi bir kurumun bir diğerinden öncelik üstünlüğü yoktur. Her kurum kendi üzerine düşen görevi üstlenmek zorundadır. Bu düzen içinde eğitim kurumlarının tüm sisteme zemin hazırlayan özel bir yeri bulunmaktadır. Üstün yetenekli bireylerin eğitim aldığı Bilim Sanat Merkezleri'nde, eğitim sistemi içinde ayrı bir yere sahiptir. Bilim Sanat Merkezleri örgün eğitime devam eden IQ seviyesi 130'un üzerinde olarak tanılanmış, öğrencilere destek amaçlı, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kurulmuş okullardır (MEB, 2007). Bilim ve Sanat Merkezleri üstün yetenekli öğrencilerin olumlu algılar içerisinde eğitim gördükleri önemli kurumlardır (Kunt & Tortop, 2013).

Normal gelişim gösteren öğrenciler için hazırlanmış olan eğitim programları, üstün yetenekli öğrenciler için uygun değildir. Hızlı öğrendikleri için okulda sıkılmakta ve bu nedenle motivasyonlarını kaybetmektedirler. Bilişsel gelişim ile psikolojik ve sosyal gelişim alanlarının hızları arasında uyumsuzluktan kaynaklanan farklı sosyal ve duygusal ihtiyaçları vardır. Bu nedenle özel eğitime ihtiyaç duyarlar (Kaya, 2013). Üstün yeteneklileri bir bölümü gerek anne-babaları gerekse öğretmenleri tarafından kolayca fark edilemezler (Canbolat, 2015). Üstün yetenekliler kapasitelerine uygun eğitim almadıkları takdirde, hem bu yeteneklerinin körelmesine hem de psikolojik olarak sıkıntıya düşmelerine neden olabilir. Üstün yetenekli çocukların diğer çocuklara göre motor becerileri farklı olabilir. El ile yazı yazmakta zorlanabilirler. Üstün yetenekliler genele ait problemlerin kaygısını duyarlar. Savaşlar, fakirlik, şiddet gibi bir takım problemlerin onları normalden daha fazla etkiler (Uzanay, 2012).

Üstün yeteneklilerin eğitim ihtiyacı farklı zamanlarda farklı birimlerde ele alınmıştır. Cumhuriyet döneminde üstün yetenekli çocuklara yönelik bazı kanunlar çıkarılmasına rağmen uzun süre bir yapıya kavuşulamamıştır. Özel eğitime yönelik düzenleme ancak 1997 yılında 573 sayılı kararname ile yapılmıştır.

1 Öğretmen, Diyarbakır Bilim Sanat Merkezi, Diyarbakır, Türkiye. Tel:+ 90 412 290 28 50, e-mail: armagangunes21@gmail.com

Bu doğrultuda üstün yetenekli çocuklara yönelik en somut uygulama ise 2006 yılında çıkartılan “Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği” ve “Bilim ve Sanat Merkezleri Genelgesi” dir (Birdişi & Özdemir, 2015).

Bilim ve Sanat Merkezleri üstün yetenekli öğrencilerin birlikte farklı faaliyetler yürüttüğü özel yerlerdir ve üstün yeteneklilerin eğitiminde önemi büyüktür (Kurttaş, 2012). Bilim ve Sanat Merkezleri’ne devam eden okul öncesi çocuklara tam gün, ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri için ise okullarına takviye olarak yarı zamanlı eğitim verilir (Çaldıranlı, 2015). Bilim Sanat Merkezleri tarafından, programları tamamlayan öğrencilere bitirdiği her programın sonunda tamamlama belgesi düzenlenir (MEB, 2007). Tanılama işlemleri illerde bulunan Rehberlik ve Araştırma Merkezi bünyesinde yapılırken, erken çocukluk dönemine yönelik işlemleri RAM’ların dışında hastane psikologları ve özel sektördeki psikologlar tarafından yapılır (TBMM, 2015).

Özel yetenekli öğrencilerin bazıları il merkezlerinde kurulan Bilim ve Sanat Merkezlerinde eğitim alırken, bir kısmı ise normal okullara devam etmektedir. Normal okullardaki özel yetenekli öğrencilerin de destek odalarından faydalanması amacıyla okullarda destek odaları oluşturulması ve iki yıl içinde bitirilmesi planlanmaktadır. 2015 yılında Bilim Sanat Merkezi olan 64 il ve ilçe merkezinde 22 Mart 2015 tarihinde Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM) Öğrenci Seçim Sınavı, merkezi sistemle yapılmıştır. Aynı anda yapılan merkezi sınava toplam 228 bin öğrenci katılmıştır. İlk defa merkezi sınav uygulamasıyla ilkököl 2’inci, 3’üncü ve 4’üncü sınıf öğrencileri genel zihinsel, resim ve müzik yeteneği alanlarında tanılama sürecine dahil edilmiştir (MEB, 2015). 2015 yılında başlayan bu uygulamayla sınıf öğretmenlerine olan ihtiyaç daha da artmıştır.

2015 Ocak ayından itibaren Rehberlik Araştırma Merkezleri tarafından bilgilendirilmeye başlanan ilkököl 2.3.4.sınıf öğretmenleri 2015 yılından itibaren uygulamaya başlanan merkezi sınavlara öğrenci yönlendirilmesi işlemlerinde her zamankinden daha büyük sorumluluğa sahip olmuşlardır. Bazı okul öğretmenlerine ulaşılamaması ya da yeni dönem merkezi sistemin öneminin anlatılamaması, resim, müzik branşı öğretmenlerinin ilkökullarda norm kadrolarının bulunmaması ya da Bilim Sanat Merkezlerinin işlevlerinin öğretmenler tarafından tam olarak bilinmemesi gibi nedenlerle 2015 yılı öğrenci yönlendirilmelerinde bazı aksaklıklar yaşanmasına neden olmuştur. Üstün yetenekli çocuklara sunulan eğitim ve bu eğitimin onların ihtiyaçlarının karşılanması ile ilgili öğretmenlerin bilgi eksikliğinin olduğu farklı araştırmalarda da ele alınmıştır (Gross, 1993, 1994; Gallagher, 1996).

Üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde en önemli sorunlarından biri onlara eğitim verecek öğretmenlerin nitelikleridir. Üstün yetenekli öğrencilerin öğretmenleri, diğer öğretmenlere göre daha yetenekli ve daha hayal gücü zengin kişiler olmalıdır (Lewis, 1982). Üstün yetenekli öğrencilerinin tanılmasının sağlıklı yapılabilmesi için sınıf öğretmenlerinin “üstün yetenekli öğrenciler” hakkında yeterince bilgi sahibi olmasının yanında, olumlu tutuma sahip olması da oldukça önemlidir (Tortop & Kunt, 2012). Öğretmenlerin farklı çocuklar ve eğitimleri konusunda göstereceği yaklaşım ve felsefi bakış açısı oldukça önemlidir, çünkü öğretmenin eğitime bakışının öğretim yaklaşımları üzerinde etkisi büyüktür (Dağlı, 2014).

Bu araştırmada, ilkököl öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleri aracılığıyla destek eğitimi şeklinde verilen üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarının ve öz-yeterliliklerinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. İlkokullarda 2.3.4. okutan öğretmenlerin, “Bilim ve Sanat Merkezleri aracılığıyla destek eğitimi şeklinde verilen, üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik tutumları ve üstün yetenekliler eğitimine ilişkin öz-yeterlilikleri ne düzeydedir?” sorusu çalışmanın problemini oluşturmaktadır.

- İlkokul öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumları cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
- İlkokul öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin öz-yeterlilik puanları ile tutum puanları arasında ilişki var mıdır?

Yöntem

Çalışmada, iki ya da daha çok sayıda değişkenin aralarındaki ilişkilerin belirlenmesi için tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama yöntemi, geçmişte veya halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlar (Karasar, 2006). Bu araştırmada ilkököl öğretmenlerinin üstün yeteneklilik ve üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumları ve öz-yeterlilikleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Örneklem

Araştırmanın evreni Türkiye’de ilkökullarda çalışan 2.3.4. sınıf öğretmenleridir. Ulaşılabilir evren olarak Diyarbakır İli merkezinde 2014-2015 yılı bahar dönemi 6 ilçe 19 ilkökölde görev yapan öğretmenler olarak belirlenmiştir. Örneklem belirleme metodu olarak küme örnekleme metodu kullanılmıştır (Büyüköztürk et al., 2011). Küme örnekleme metoduna göre Diyarbakır’ın 6 ilçesinde bulunan 19 okul (Nazime Tatlıcı

İlkokulu, Beyaz Tebeşir İlkokulu, Evliya Celebi İlkokulu, Cemil Özgür İlkokulu, Atatürk İlkokulu, Yahya Kemal İlkokulu, 100. Yıl İlkokulu, 700. Yıl İlkokulu, Sabri Kün İlkokulu, Molla Gürani İlkokulu, Fatih İlkokulu, Kayapınar Vehbi Koç İlkokulu, Bağlar Vehbi Koç İlkokulu, Akkoyunlu İlkokulu, Yenişehir İlkokulu, Hantepe Şehitleri İlkokulu, Özel Mavi Boğaziçi İlkokulu, Özel Eflatun İlkokulu, Yunus Emre İlkokulları) belirlenmiştir. Bu okullarda görev yapan öğretmenlerden ilkokul 2.3.4. sınıfları okutan 222 öğretmene ulaşılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada aşağıdaki veri toplama araçları kullanılmıştır.

Üstün Yetenekliler Eğitime İlişkin Tutum Ölçeği (ÜYETÖ): Bu ölçek öğretmenlerin üstün yetenekliler eğitimine ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla kullanılmıştır. Ölçek orijinali 34 madde olup Gagne (1991) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkiye adaptasyon çalışması Tortop (2014a) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin uyarlama çalışması sonucunda 14 maddesi kalmıştır. Ölçek bu haliyle Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu, Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma Boyutu, Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma Boyutu olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır. Bu araştırmada ölçeğin iç tutarlık katsayısı 0.81 olarak belirlenmiştir.

Üstün Yeteneklilerin Eğitime İlişkin Öz-yeterlik Ölçeği (ÜYEÖÖ): Bu öğretmenlerin üstün yetenekliler eğitimine ilişkin öz-yeterliklerini belirlemek amacıyla kullanılmıştır. ÜYEÖÖ, Tortop (2014b) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 26 maddeden oluşmaktadır. Akademik Yeterlik Boyutu, Mentörlük (Danışmanlık) Yeterlik Boyutu, Sorumluluk Boyutu, Uygun Kişilik Özellik Yeterlik Boyutu, Yaratıcılığı Teşvik Etme Boyutu, Öğretimsel Planlama Yeterlik Boyutu şeklinde 6 boyutludur. Bu araştırmada ölçeğin iç tutarlık katsayısı 0.94 olarak bulunmuştur.

Veri Analizi

Araştırma verilerinin analizinde SPSS 18 programından yararlanılmıştır. Üstün yeteneklilerin eğitime ilişkin öğretmen tutum puanlarının, cinsiyet, göre farklılaşma durumlarının belirlenmesinde t-Testi gibi istatistiksel hesaplamalar kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde veri toplama aracı ile elde edilen bulgular ortaya konulmaktadır. Araştırmanın örneklemini oluşturan öğretmenlerin cinsiyetine göre tutum ve öz-yeterlik puanlarındaki farklılaşma durumu Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcı sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum ve öz-yeterlik puan ortalamalarını cinsiyete göre t-Testi sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	df	p
ÜYETÖ (tutum) Puan Ortalaması	Erkek	108	3,443	,634	.131	220	.896
	Kadın	114	3,431	,714			
ÜYEÖÖ (öz-yeterlik) Puan Ortalaması	Erkek	108	3,749	,570	1.136	220	.189
	Kadın	114	3,853	,605			

Tablo 1'de görüldüğü gibi erkek ve bayan öğretmenlerin sayısı birbirine yakındır. 222 sınıf öğretmeninden 108 kişisi erkek 114 kişisi kadın öğretmenlerden oluşmaktadır. Üstün yetenekliler eğitime ilişkin tutum ve öz-yeterlik puanlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmektedir ($t_{(220)} = .131$, $p > .05$; $t_{(220)} = 1.136$, $p > .05$).

Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli eğitime ilişkin tutum puan ortalamaları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Üstün yetenekliler eğitime ilişkin tutum ortalamaları

	N	\bar{X}	Ss
Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu Puan Ortalaması	222	4,0122	0,6493
Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma Boyutu Puan Ortalaması	222	3,6562	0,9209
Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma Boyutu Puan Ortalaması	222	3,5462	0,82684
ÜYETÖ Puan Ortalaması	222	3,8028	0,58965

Tablo 2'de öğretmenlerin üstün yetenekliler eğitime ilişkin tutum ölçeği sonuçları farklılık göstermiştir. Üstün yetenekliler eğitime ilişkin sınıf öğretmenleri "Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu"

tutum puan ortalamaları ($\bar{X}=4,01$) ile en yüksek düzeydedir. Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma Boyutu puan ortalaması ise ($\bar{X}=3,65$) şeklindedir. Bu boyutun puan ortalamasının çok yüksek olduğu söylenemez. Benzer şekilde Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma Boyutu puan ortalamaları da ($\bar{X}=3,54$) ile çok yüksek değildir. Sınıf öğretmenlerinin ÜYETÖ toplam puan ortalaması ise ($\bar{X}=3,80$) şeklindedir.

Sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekliler eğitimine ilişkin öz-yeterlik düzeyleri ile ilgili puan ortalamaları Tablo 3 'de verilmiştir.

Tablo 3. Üstün yetenekliler eğitimine ilişkin öz-yeterlik ortalamaları

	N	\bar{X}	Ss
Akademik Yeterlilik Boyutu Puan Ortalaması	222	2,7613	0,93023
Mentörlük (Danışmanlık) Yeterlik Boyutu Puan Ortalaması	222	3,0664	0,95683
Sorumluluk Boyutu Puan Ortalaması	222	3,1306	1,04087
Uygun Kişilik Özellik Yeterlik Boyutu Puan Ortalaması	222	3,7851	0,74047
Yaratıcılığı Teşvik Etme Boyutu Puan Ortalaması	222	3,8303	0,7418
Öğretimsel Planlama (Tasarım) Yeterlik Boyutu Puan Ortalaması	222	3,3198	0,89987
ÜYEÖÖ Puan Ortalaması	222	3,4376	0,67535

Tablo 3'de görüldüğü üzere sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin öz-yeterlik puan ortalaması "Yaratıcılığı Teşvik Etme" boyutundadır ($\bar{X}=3,83$). En düşük boyut ise "Akademik Yeterlik" boyutundadır ($\bar{X}=2,76$). Toplam puan ortalamasına bakıldığında ise $\bar{X}=3,43$ gibi ortalamanın az üstünde bir düzeydedir.

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin öz-yeterlik puanları ile tutum puanları arasında bir ilişki Tablo 4'de gösterilmiştir.

Tablo 4. Üstün yeteneklilerin eğitimi öz-yeterlilik puan ortalamaları ile tutum puan ortalamaları arasındaki ilişki

	ÜYEÖÖ Puan Ort.	Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu Puan Ort.
Pearson Korelasyon Katsayısı	1	,150*
Anlamlılık		0,025
N	222	222

*. 0.05

Tablo 4'de görüldüğü üzere üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin öz-yeterlilik puan ortalamaları ile sadece üstün yeteneklilere ilişkin tutum ölçeği alt boyutu olan üstün yeteneklilerin ihtiyaçları ve destek boyutun da zayıf düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($r=.15$). Ölçeklerin diğer boyutlarında ise herhangi bir ilişki belirlenmemiştir.

Tartışma ve Sonuç

Sonuç olarak, sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumları ve öz yeterliliklerinin belirlenmeye çalışıldığı bu çalışmada elde edilen bulgular ışığında şunlar söylenebilir. Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puanları ortalaması yorumlanmasında (2.72-3.25) puan aralığının kararsız olarak değerlendirilmesi önerilmektedir (Gagne, 1991). Araştırmada sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puan kararsız seviyesinin biraz üstünde çıkmıştır ($\bar{X}=3,80$). Çalışmada sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmektedir ($p>.05$). İlköğretim farklı branşlarında ki öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarının belirlendiği bir çalışma da kararsızın biraz üstünde bir tutum ortalaması elde edilmiştir (Tortop & Kunt, 2012). Bu açıdan araştırmanın bulguları, Türkiye'de yapılan önceki araştırmalarla paralellik göstermektedir.

Sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin öz-yeterlilikleri ile üstün yetenekliler eğitimine ilişkin tutum ölçeğinin "Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek" Boyutu puanları arasında zayıf düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($r=.15$). Öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin öz-yeterlilik

düzeylerindeki artışın üstün yetenekliler eğitimine ilişkin tutumlarında da artış şeklinde karşılık bulabileceği düşünülebilir. Günümüzde eğitimde fırsat eşitliği olarak, her bireyin yeteneklerinin maksimum düzeyde geliştirilmesinin bireysel hakkı olduğu düşünülmekte ve üstün yeteneklilerin eğitimi bu konu içinde ele alınmaktadır (Ataman, 1998; Levent, 2011). Olszewski-Kubilius ve Thomson (2014) yaptıkları çalışmada özel yetenekli bireylere sağlanan güven ortamının bu bireylerin gelişimi açısından önemli olduğu belirlenmiştir. Konuyla ilgili olarak Vogl ve Preckel'in (2014) yaptığı başka bir çalışmada da özel yetenekli çocukların yetenek ve zekâlarına göre uyarlanmış ortamlarda sosyal yönden daha iyi ilişkiler kurdukları ve okula daha fazla ilgi gösterdikleri görülmüştür.

Öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarının olumlu olarak gelişmesi sağlanmadığı sürece, üstün yeteneklilerin eğitiminin ülkemizde başarı elde edilmesi güçleşecektir (Tortop & Kunt, 2012). Öğretmenlere üstün yetenekli öğrenciler ve özellikleri ile ilgili eğitimler verilmesinin, öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimiyle ilgili olumlu tutum geliştirmelerine yol açtığı birçok çalışmada görülmüştür (Hansen & Feldhusen, 1994; Goodnough, 2001; Gross, 1994; Lassig, 2009).

Gelişmiş ülkelerde üstün yeteneklilerin eğitimleri ile ilgili yasal düzenlemelerin, araştırmaların artmaktadır (Mönks ve Pflüger, 2005). Bu alandaki araştırmaların artması üstün yetenekliler verilecek eğitimin kalitesini arttıracaktır. Üstün yetenekli eğitime ilişkin öğretmenlerin bazı konularda kararsız tutumu, ülkemizde üstün yetenekli eğitime ilişkin genel politikadan kaynaklanabilir (Tortop & Kunt, 2012). Kulaksızoğlu (2004) da sahip oldukları stratejik ve ekonomik önem nedeni ile üstün yetenekliler için özel eğitimin milli eğitim politikası olarak benimsenmesi gerektiğini belirtmektedir. Ancak araştırmamızda da ortaya çıkan bir başka boyut ise sınıf öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin öz-yeterlik algılarıdır. Sınıf öğretmenlerinin akademik yönden öz-yeterlik düzeylerinin oldukça düşük olduğu görülmektedir. Tortop (2014b) öğretmenlere yönelik örnek bir hizmet içi eğitim modeli ve etkililiği ortaya koymuştur. Bu eğitimde öğretmenlerin aynı zamanda Üstün Yetenekliler Üniversitesi Köprüsü Eğitim Programı (ÜYÜKEP) (Tortop, 2013) müfredat bileşenlerine uygun olarak farklılaştırılmış ünite tasarımı yapmaları sağlanmıştır. Bu çalışmada öğretmenlerin üstün yetenekliler eğitimine ilişkin öz-yeterliklerinde artış kaydedilmiştir (Tortop, 2014b). Sınıf öğretmenlerine yönelik olarak onların üstün yetenekliler eğitimine ilişkin öz-yeterliklerini arttırıcı eğitimler verilmelidir.

İlerideki çalışmalarda üstün yeteneklilerin eğitiminde önemli rolleri olan sınıf öğretmenlerinin değişik özelliklerini ortaya koyan araştırmalar yapılabilir.

Kaynaklar

- Ataman A., (1998). *Üstün zekâlılar ve üstün yetenekliler*, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, 183-185.
- Birdişi, F., & Özdemir, H. (2015). Türkiye'de Nitelikli Kamusal Eğitim Politikaları İçinde Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi ve Avrupa Birliğinde Yer Alan Uygulamalar, <http://www.fikretbirdisli.com.tr/dosyalar/makale/giftedness.pdf>
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., K., Akgün, Ö., E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Canbolat, U.İ. (2015). Üstün zekâlı çocukları bekleyen sorunlar!, <http://www.hurriyet.com.tr/saglik/9009397.asp>
- Çaldıranlı, S. (2015) Dünyada Dahî Yetiştiren Merkezler, <http://www.ustunveozel.com/makale53.htm>
- Dağlı, E. (2014) Üstün Zekâlılar Enstitüsü, Geleceğe Açılan Pencere. <http://www.ustunzekalilar.org/egitim-programlari/egitimci-egitimi/79-uestuen-yetenekli-cocuklarn-egitiminde-oegretmenin-rolue.html>
- Gagne, F. (1991). *Brief presentation of Gagné and Nadeau's attitude scale: Opinions about the gifted and their education*. Montreal: University of Québec.
- Gallagher, J. J. (1996). Educational research and educational policy: The strange case of acceleration. In C. P. Benbow ve D. Lubinski (Eds.), *Intellectual talent: psychometric and social issues* (pp. 83-92). Baltimore: The John Hopkins University Press.
- Goodnough, K. (2001). Changing teacher beliefs about giftedness and differentiation practices. *Gifted and Talented International*, 16(2), 115-121.
- Gross, M. U. M. (1993). *Exceptionally gifted children*. London: Routledge.
- Gross, M. U. M. (1994). Changing teacher attitudes to gifted students through inservice training. *Gifted and Talented International*, 9(1), 15-21.
- Hansen, J. B., & Feldhusen, J. F. (1994). Comparison of trained and untrained teachers of gifted students. *Gifted Child Quarterly*, 38(3), 115-121.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemi; kavramlar, ilkeler, teknikler*. 16.baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Kaya, N.G. (2013). Üstün Yetenekli Öğrencilerin Eğitimi ve BİLSEM'ler. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 115-122

- Kulaksızoğlu, A. (2004). Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Önsözü (Editörler: Adnan Kulaksızoğlu, Ahmet Emre Bilgili, Mustafa Ruhi Şirin) I. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı, İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 7-8.
- Kunt, K., & Tortop, H.S. (2013). Türkiye'deki üstün yetenekli öğrencilerin bilim ve sanat merkezlerine ilişkin metaforik algıları. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1(2), BİLSEM Özel Sayısı, 117-127.
- Kurtdaş, M. Ç., (2012).Üstün Yetenekliler ve Üstün Yeteneklilerin Eğitiminde Bilim ve Sanat Merkezleri (Malatya Bilim ve Sanat Merkezi Örneği), *Hikmet Yurdu*, 2012; 5(10): 151-181.
- Lassig, C. J. (2009) Teachers' attitudes towards the gifted: the importance of Professional development and school culture. *Australasian Journal of Gifted Education*,18(2), 32-42.
- Levent, F. (2011). *Üstün yetenekli çocukların bakları el kitabı, anne baba ve öğretmenler için*. Çocuk Vakfı Yayınları: İstanbul.
- Lewis, J. F. (1982). Bulldozers or chairs? Gifted students describe their ideal teachers. *Gifted Child Today*, 23, 16-19
- MEB, (2007). Bilim ve Sanat Merkezi Yönergesi. 04.12.2011 tarihinde mevzuat. meb.gov.tr/html/2593_0.html
- Millî Eğitim Bakanlığı,(2015). Okullarda Özel Öğrencilere “Destek Odaları“ Geliyor. <http://www.meb.gov.tr/okullarda-ozel-ogrencilere-destek-odaları-geliyor/haber/8272/tr,18.03.2015>
- Mönks, F.J., & Pflüger, R. (2005). Gifted Education in 21 European Countries: Inventory and Perspective. www.bmbf.de/pub/gifted_education_21_eu_countries.pdf
- Olszewski-Kubilius, P., Lee, S. Y., & Thomson, D. (2014). Family Environment and Social Development in Gifted Students. *Gifted Child Quarterly*, <http://gcq.sagepub.com/content/58/3/199.abstract>
- T.B.M.M, Üstün Yetenekli Çocukların Keşfi, Meclis Araştırması Komisyonu Raporu, Dönem: 24, Yasama Yılı: 3 (S. Sayısı: 427) Kasım 2012
- Tortop, H. S. (2013). A new model program for academically gifted students in Turkey: Overview of the education program for the gifted students' bridge with university (EPGBU). *Journal for the Education of Young Scientist and Giftedness*, 2(1), 21-31.
- Tortop, H.S. (2014a). Öğretmenler İçin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutum Ölçeği Türkiye İçin Uyarlama Çalışmasının Yeniden Gözden Geçirilmesi. *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 63-71.
- Tortop, H.S. (2014b). Examining the effectiveness of the in-service training program for the education of the academically gifted students in Turkey: A case study. *Journal for the Education of the Young Scientist and Giftedness*, 2(2), 67-86.
- Tortop, H.S., & Kunt, K.(2012) İlköğretim öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarının incelenmesi, *International Online Journal of Educational Sciences*, 5(2), 441-451.
- Uzanay, M. (2015). Üstün zekalı çocuğun anlaşılması da zor eğitimi de, <http://www.semerkandaile.com/Detay.aspx?Sayi=70&YaziID=1557>,
- Vogl, K., & Preckel, F. (2014). Full-time ability grouping of gifted students impacts on social self-concept and school-related attitudes. *Gifted Child Quarterly*, 58(1), 51-68.